NGU
NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE

KRØDERENS GEOLOGISKE UNDERSØKELSE

KRØDEREN

1715 II

KVARTÆRGEOLOGISK KART M 1:50 000

KRØDEREN - BESKRIVELSE

Det kvartærgeologiske kartet Krøderen viser løsmassenes utbredelse og dannelsesmåte, deres sammensetning og overflateformer, tykkelser og generelle egenskaper. Slike data om løsmassene vil i mange tilfeller være et nødvendig hjelpemiddel for å oppnå fornuftig arealdisponering og en best mulig forvaltning av løsmassereserssurse.

Kartblad Krøderen dekker sentrale deler av Krødsherad kommune i Buskerud fylke med kommunesenteret Noresund inkludert. Kartet dekker også deler av Modum, og mindre deler av Ringerike og Eggedal kommuner.

Området domineres av skogsarealer, litt jordbruk og en betydelig grusdrift, vesentlig knyttet til området langs Krøderen-Snarumselva i Krødsherad og Modum. Deler av dette området er undersøkt i detalj, og omtales nærmere nedenfor.

Det dominerende landskapselementet er Krøderens og Snarumselvas dalføre som skjærer diagonalt gjennom området fra nordvest til sørøst. Simoas dalføre berører området i sørvest, og Soknas dalføre i nordøst. Simoa ligger i sør lavere enn 95 m o.h. Krøderens vannspeil ligger 132 m o.h. De høyeste fjelltoppene i området er over 700 m, med Blodfjellet (377 791) som høyeste punkt med 747 m o.h. og Grågulten (350 534) på 735 m o.h.

Berggrunnsgeologisk ligger området innenfor det sørøstnorske grunnfjellsområdet. Forskjellige type granitter og gneiser tilhørende Kongsberg-Bamble formasjonen dominerer. Berggrunnens strukturer er orientert i nord-sørlig retning. Hovedsaltenet er utgravd langs slike strukturer. Mindre utpreget er en øst-vestlig strukturretning. Krøderens sørlige del følger denne retningen.

Kvartærtiden - dannelse av løsmassene

Kvartærgeologi er læren om den yngste geologiske perioden - *kvartærtiden*. Denne ære omfatter de siste 2-3 mill. år av Jordens historie. Løsmassene som er framstilt på det kvartærgeologiske kartet er dannet i siste del av denne perioden. Bakgrunnen for dette er de store klimasvingninger som skjedde i kvartærtiden med flere istider og varmere mellomistider. Under istidene var nesten hele Nord-Europa dekket av mektige isbreer. Forholdene var omtrent som på Grønland og Antarktis i dag. Isbreene sprengte les og grov ut løsmasser ved å knuse ned fjellgrunnen. Løsmassene ble transportert bort med is og smeltevann, og fordelingen vi finner i dag er resultatet av disse prosessene. Etter at isen smeltet bort, for 8-12.000 år siden, har det vært ubetydelig nydannelse av løsmasser. Vår bruk av dem må derfor sees i lys av at løsmassene er en ikke-fornybar ressurs.

Kvartærgeologiske kart til bruk ved arealdisponering og ressursforvaltning

Et kvartærgeologisk kart i målestokk 1:50.000 er et oversiktskart der hovedtrekkene av løsmassenes fordeling, tykkelse og egenskaper er framstilt. Det er